

Sporočilo za javnost: 10 nevladnih organizacij podpisalo pismo o nameri za vzpostavitev Digitalnega središča nevladnih organizacij

Ljubljana, 14. marec 2022 – Zainteresirane članice Mreže nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (NVO-VID) so v februarju pristopile k podpisu pisma o nameri za vzpostavitev Digitalnega središča nevladnih organizacij. Cilji digitalnega središča so izvajanje projektov in programov za humano in družbeno sprejemljivo digitalno preobrazbo¹, okrepljeno delovanje nacionalne vsebinske mreže NVO-VID ter vzpostavitev nevladnega sektorja kot polnopravnega deležnika digitalne preobrazbe.

Pomanjkljivost obstoječih pristopov k digitalni preobrazbi

Digitalni prehod predstavlja eno ključnih političnih prioritet Evropske unije, kljub temu je država Slovenija še vedno brez nove krovne strategije na temu področju. Odsotnost skupne vizije digitalne preobrazbe države Slovenije se kaže v nekritičnem sledenju podjetniškemu pristopu k digitalni preobrazbi, ki razume digitalno družbo v funkciji gospodarske konkurenčnosti, digitalnih delovnih mest in potreb trga dela. Ta vizija se povezuje s tehnološko vizijo digitalne preobrazbe, ki v nenasitni želji po dobičku razume razvoj in uporabo digitalnih tehnologij kot gospodarski in ne družbeni cilj in s tem ne nujno kot orodje za doseganje boljše in pravične (digitalne) družbe. Posledica tega sta neuravnotežena digitalna preobrazba Slovenije² in eden najnižjih deležev prebivalcev v državah članicah EU, ki menijo, da bo uporaba digitalnih orodij in interneta do leta 2030 prinesla več prednosti kot slabosti³.

Zapostavljene teme civilne družbe in deležnikov digitalne preobrazbe Slovenije

Na drugi strani predstavlja digitalni prehod v službi človeka temeljno izhodišče delovanja nevladnih organizacij na področju informacijske družbe. Takšen digitalni prehod, utemeljen na konceptu digitalne kohezije⁴, postavlja razvoj in uporabo digitalnih tehnologij v funkcijo doseganja ciljev trajnostnega razvoja. V središču te vizije je postavljen človek in njegove potrebe po ekonomski varnosti, socialni vključenosti in zdravemu okolju. Zato si mora država Slovenija, namesto hitenja v intenzivno digitalizacijo nekaterih sektorjev/področij družbe, prizadevati za družbeno sprejemljivo, vključujočo in zaupanja vredno digitalno preobrazbo, ki bo imela čim manj negativnih vplivov na kakovost življenja ljudi. Nevladne organizacije pripomoremo k temu cilju prek različnih projektov in programov na področju digitalne vključenosti, neformalnih izobraževanj za razvoj digitalnih kompetenc in spodbujanje kritične, odgovorne in suverene uporabe digitalnih tehnologij⁵. V javnih razpravah so tovrstne teme pogosto zapostavljene, nevladne organizacije kot deležniki digitalne preobrazbe pa spregledane.

Aktivnosti Digitalnega središča nevladnih organizacij

Digitalno središče nevladnih organizacij si bo digitalni prehod v službi človeka prizadevalo doseči z naslednjimi aktivnostmi: krepitvijo digitalne suverenosti prebivalstva, zagovarjanjem kritičnega odnosa do

- 1 10 zahtev za humano in družbeno sprejemljivo digitalno preobrazbo! Dostop <https://www.informacijska-druzba.org/2021/11/03/zahteve-za-humano-in-druzbeno-sprejemljivo-digitalno-preobrazbo/>.
- 2 Slovenija mora povečati naložbe v družbene segmente digitalne preobrazbe v okviru Evropske kohezijske politike 2021-2027. Dostopno prek <https://www.informacijska-druzba.org/2021/11/19/slovenija-mora-povecati-nalozbe-v-druzbene-segmente-digitalne-preobrazbe-v-okviru-evropske-kohezijske-politike-2021-2027>.
- 3 Eurobarometer »Digitalne pravice in principi« 2021. Dostop <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2270>.
- 4 Digitalna kohezija kot razvojna usmeritev digitalne preobrazbe države Slovenije. Dostop <https://www.informacijska-druzba.org/2021/02/23/digitalna-kohezija-razvojna-usmeritev-digitalne-preobrazbe-slovenije/>.
- 5 »Na prostem.si: Prosto programje za digitalno vključenost NVO in uporabnikov«. Dostop <https://www.informacijska-druzba.org/2022/01/25/na-prostem-si-prosto-programje-za-digitalno-vkljucenost-nvo-in-uporabnikov/>.

digitalnih tehnologij, vzpostavljanjem zaupanja prebivalstva v digitalni prostor, opozarjanjem na socialno pravično in okolju prijazno digitalizacijo, razvojem odprtokodnih spletnih aplikacij in digitalnih rešitev v splošno korist, ustvarjanjem z digitalizacijo povezanih tehnoloških in socialnih inovacij, podpiranjem digitalne preobrazbe nevladnega sektorja kot celote ter uveljavljanjem NVO sektorja kot bistvenega deležnika pri oblikovanju javnih politik digitalne preobrazbe v Sloveniji.

Povezanost Digitalnega središča NVO s smernicami EU in s prednostnimi sklopi kohezijske politike Slovenije

Načrtovane aktivnosti Digitalnega središča nevladnih organizacij so skladne z Evropsko deklaracijo o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje⁶. Prav tako se navezujejo na naslednje prednostne sklope Slovenije v programu Evropske kohezijske politike: (PSS 1) Prehod v inovativno družbo na primerjalno prednostnih področjih v okviru strategije pametne specializacije, (PSS 4) Znanja, kompetence in spretnosti za prilagajanje globalnim spremembam in izboljšanje zaposljivosti ter (PSS 6) Zagotavljanje dostojnega življenja in družbene vključenosti ljudi, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost.

Organiziranost Digitalnega središča

Digitalno središče nevladnih organizacij bo prostor združevanja, srečevanja in povezovanja nevladnih organizacij in drugih sektorjev na področju digitalne preobrazbe. V okviru središča bodo potekale dejavnosti, projekti, programi in dogodki za uporabnike storitev nevladnih organizacij in splošno zainteresirano javnost. Članstvo v digitalnem središču bo tridelno in sicer: članice Mreže NVO-VID (vsebinsko jedro nevladnih organizacij na področju informacijske družbe in digitalne preobrazbe), uporabniki storitev (ciljne skupine prebivalcev, zainteresirana javnost, nevladne organizacije na splošno) in partnerji (deležniki iz gospodarstva, raziskovalno-razvojnega sektorja, občin in pristojnih vladnih resorjev). Tridelno članstvo se bo razvijalo organsko prek projektov in programov digitalnega središča, ki bodo čezsektorsko naslavljali potrebe članstva. Digitalno središče NVO se bo povezovalo s sorodnimi pobudami kot je Skupina za digitalno preobrazbo EU pri Konvenciji civilne družbe o prihodnosti Evrope.

Financiranje Digitalnega središča NVO

Osnovni viri financiranja digitalnega središča bodo programski in projektni. Programsko financiranje je mogoče zagotoviti z umestitvijo digitalnega središča NVO v Program Evropske kohezijske politike 2021-2027 in z izvajanjem 23. člena Zakona o nevladnih organizacijah (financiranje projektov in programov vsebinskih mrež kot podpornih okolij NVO). Projektni viri financiranja se nanašajo na evropske in nacionalne razpise na področju digitalne preobrazbe in opravljanje storitev digitalnega središča NVO.

Podpisniki pisma o nameri za vzpostavitev Digitalnega središča nevladnih organizacij

Pismo o nameri je podpisalo naslednjih 10 članic organizacij Mreže NVO-VID (po abecednem vrstnem redu), od katerih imajo 4 status NVO v javnem interesu* na področju razvoja informacijske družbe: Beletrina, Zavod za založniško dejavnost*; Društvo Rampa, društvo za krepitev potencialov mladih na področju znanosti, umetnosti in tehnologije; Društvo za trajnostni razvoj Duh časa*; Simbioza Genesis, Zavod za medgeneracijsko sodelovanje Simbioza Genesis Ljubljana, socialno podjetje*; Ustanova Fundacija Sonda; Zavod INePA, Inštitut za elektronsko participacijo*; Zavod IZRIIS, Informacijski raziskovalni inštitut za izobraževanje in svetovanje; Zavod Kersnikova, Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje; Zavod NEFIKS, Inštitut za promocijo in beleženje neformalno pridobljenega znanja in Zveza društev upokojencev Slovenije.

Stik za dodatne informacije in pojasnila
mag. Simon Delakorda, koordinator zagovorništva
Mreža NVO za vključujočo informacijsko družbo
<https://www.informacijska-druzba.org>
E: mreza.nvo@informacijska-druzba.org
M: 041 365 529

6 *Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje*. Dostop <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/declaration-european-digital-rights-and-principles>.